

چهار محور سیاست خارجی رئیس‌جمهور جدید مصر

سرانجام رقابت نفسگیر و چند ماهه محمد مرسى با رقبایش احمد شفيق فروکش کرد و تکلیف ریاست‌جمهوری مصر مشخص شد.

عبدالله آلبوغبیش: سرانجام رقابت نفسگیر و چند ماهه محمد مرسى با رقبایش احمد شفيق فروکش کرد و تکلیف ریاست‌جمهوری مصر مشخص شد.

با توجه به موقعیت منطقه‌ای مصر و تحولات و یارگیری‌های همیشگی در خاورمیانه، یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که اکنون مورد توجه جهان قرار دارد این است که سیاست خارجی مصر به کدام سو می‌رود و چه تغییری می‌کند. محمد مرسى پس از آنکه تیم مشاوران و معاونان خود را در عرصه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و دیگر مسائل شکل دهد، براساس مانیفست تعریف شده خود در دوره انتخاباتی، بدون شک در چند روز آینده به سراغ سیاست خارجی می‌رود.

مصر ثقل و جایگاه خاصی در سیاست‌های منطقه‌ای و بین‌المللی دارد و از این رو، تمامی کنشگران بین‌المللی که پیوند ناگسستنی با تحولات این منطقه حساس و استراتژیک دارند، لاجرم بخشی از سیاست‌های خود را با در نظر گرفتن این کشور تعریف می‌کنند. جایگاه مصر برآیند علل و عوامل متعددی است. موقعیت جغرافیایی مصر و به‌ویژه اشراف بر کانال سوئز، امتداد جغرافیایی وسیع در آفریقا و پیوند خوردن با آسیا و تعامل این کشور در تاریخ معاصر با رژیم صهیونیستی بخشی از عناصر مؤثر در ثقل جغرافیایی آن است.

این موضوع علاوه بر تاریخ و تمدن عمیق و ریشه‌دارش است که آن را به یکی از خاستگاه‌های فکری جهان عرب بدل کرده است. علاوه بر چهره‌های سرشناسی که در تاریخ کلاسیک مصر دیده می‌شوند، به دلیل ظهور شخصیت‌هایی نظیر محمد عبده و محمد حسن البنا به‌عنوان پیشگامان تفکر اسلامگرایی و ظهور شخصیتی کاریزماتیک به نام جمال عبدالناصر در دهه 50 قرن گذشته میلادی، در کنار سوریه و عراق به کشورهای پیشگام در عرصه فکر و اندیشه و سیاست عرب بدل شده است.

از این رو، مصر در میان شهروندان عرب لقبام الدنیا (مادر دنیا) را گرفته و تبدیل به گوهر یکتای جهان عرب شده است. از این رو، تعامل با مصر به معنای گشودن دروازه تعامل با دیگر کشورهای عربی است و بر همین اساس، قدرت‌های بین‌المللی می‌کوشند با توجه به تغییر موازنه قوا در مصر و درخشش نام اسلامگرایان، براساس سیاست خارجی این گروه، کنش‌های خود را با مصر بازتعریف نمایند.

در این میان، محمد مرسى با آگاهی از این ابعاد و عوامل، کوشیده است تا محورهای اصلی سیاست خارجی خود را ترسیم نماید. رئیس‌جمهور مصر در بخشی از مانیفست انتخاباتی خود در حوزه سیاست خارجی که بی‌تردید تصویری کلی از سیاست خارجی آینده‌اش تلقی می‌شود، سیاست خارجی خود را در چهار محور اصلی تعریف کرده که براساس آنچه در سایت کمپین تبلیغاتی‌اش آمده، چنین است:

1- بازگرداندن نقش پیشگامانه مصر به‌عنوان یک قدرت به جایگاه منطقه‌ای و آفریقایی و تحکیم معاهدات و قراردادهای بین‌المللی به‌طوری که از مصالح مصری‌های داخل و خارج صیانت کند. 2- حمایت از امنیت ملی عربی و امنیت خلیج [فارس] و تحرک بخشیدن به همکاری عربی اسلامی به سوی چشم‌اندازهای جدید متناسب با مصالح ملت مصر؛ 3- برقراری روابط با تمامی کشورهای منطقه و جهان براساس موقعیت برابر و مصالح مشترک و تنوع بخشیدن به شبکه روابط بین‌الملل در عمق آفریقا و آسیا و غرب به‌گونه‌ای که موازنه را در حمایت از مصالح مصر در عرصه بین‌المللی تحقق بخشد؛

4- پایه‌گذاری محورهای مقابله به مثل و ارائه چارچوب‌هایی برای حقوق مصریان خارج از کشور و ارائه امکانات برای سفارتخانه‌های مصر و روابط سیاسی‌شان به‌منظور از میان برداشتن مشکلات و موانع فراروی مصریان در خارج، از حمایت حقوق و کرامت مصریان خارج از کشور گرفته تا تلقی سفارتخانه‌ها به‌عنوان مأوایی برای مصریان در غربت و خارج از کشور. با توجه به اولویت‌های تعریف شده محمد مرسى، باید گفت که مرسى سیاست خود را براساس مصالح ملی مصر، مصالح ملی جهان عرب و سپس تعامل با کشورهای آسیایی، آفریقایی و غربی تعریف کرده است.